

P O E Z I J A

P O E
S I EA
R
S
U
N
AS
P
E
C
I
E
S
MP O E
S I A

ČASOPIS ZA PJSNIŠTVO NARODĀ I VREMENĀ

SOMMARIO SADRŽAJ I N H A L T

NEKOLIKO UREDNIKOVIH RIJEČI — VORWORT DER SCHRIFBLEITUNG —
 PREFAZIONE DEL REDATTORE
 TRI PJSME O PJSMI — TRE POEMI SULLA POESIA — DREI GEDICHTE UEBER
 DICHUNG:

Ino Seidel: Der Dichter — Pjesnik
 Longfellow: The Arrow and the Song — Strjelica i pjesma
 A. Pucci: Poesie d'occasione — Prigodne pjesme

Branko Storož:
 RIBARI — PESCATORI — FISCHER
 LA DONNA LOMBARDA (canzone popolare bolognese) — LOMBARDSKA
 ZENA (bolonjska narodna pjesma)
 AFORIZMI O PJSMI — APHORISMEN UEBER DICHUNG — AFORISMI SULLA
 POESIA

Willibald Omansen:
 HERBST — JESEN
 DVIJE PJSME O SLONU — ZWEI GEDICHTE UEBER ELEFANTEN — DUE
 FOEMI SULL' ELEFANTE:

Knjiga o Jobu — Libro di Giobbe
 40. 10.—19. — Leconte de Lisle: Les éléphants — Slonovi
 Dr. Branko Storož:

DOLAZE LI KOD VERGILA I SROKOVI KAO UKRAS PJSNICKOGA
 GOVORA? — SCRISSE VIRGILIO I SUCI ESAMETRI ANCHE IN RIMA? —
 GEBRAUCHTE VIRGIL IN SEINEN HEXAMETERN AUCH REIME?

Kurt Heynicke:
 ERHEBUNG — PODIZANJE — ELEVATIONE
 BILJESKE — ANNOTAZIONI — ANMERKUNGEN — STAMPA I PJSMA —
 PRESSE UND DICHUNG — STAMPA E POESIA — KORESPONDENCIJA
 UREDNISTVA — CORRESPONDENZA DELLA REDAZIONE — KORRESPONDENZ
 DER SCHRIFBLEITUNG

NAGRADNI NATJECAJ »POEZIJE« — PREISAUSSCHREIBUNG DER »POESIE«
 CONCORSO A PREMIO DELLA »POESIA«

Vinko Foretić:
 CRTEZI TRIJU PJSNIKA — DISEGNI DI TRE POETI — RADIERUNGEN DREIER
 DICHTER

Schriftleiter — Ureduje — Redattore
 DR BRANKO STOROŽ

S P L I T

Prvi hrvatski časopis za poeziju

1.

Nakon čak tri časopisa – *Pregnuća*, *Mladi Hrvat* i *Proljeće* – koja su se pojavila 1940. godine, u Splitu je 1941. godine počeo izlaziti još jedan novi književni časopis *Poezija*, koji je već naslovom upućivao na svoju posebnost. Naime, za razliku ne samo od spomenuta tri splitska časopisa nego i sve dotadašnje nacionalne časopisne produkcije, bio je ovo prvi periodik koji je izlazio pod tim imenom – imenom jednoga književnog roda, što bi već samo po sebi trebalo upućivati na njegovu ekskluzivnost. Jer ne samo da dotad jedva da je i bilo žanrovskih književnih časopisa,¹ nego se pouzdano zna da dotad časopisa za poeziju, pjesništvo, liriku kod nas nije bilo. Zvuči pomalo paradoksalno kad se zna da su ionako svi književni časopisi objavljivali mahom liriku, čak su i političke novine – dnevници i tjednici donosili pjesme na svojim stranicama, najčešće prigodno, npr. u božićnim ili uskršnjim brojevima, a neki su listovi imali svojevrstne „lirske kutke“, tj. rubrike za poeziju (Barac 1936; Brešić 2005). No, časopisa koji bi objavljivao isključivo poeziju nije bilo sve do pojave splitske *Poezije*. Zato i pobuđuje potrebu da se na ovu tiskovinu svrati veća pažnja te da se napokon bolje upozna.

2.

Kako se već preko decentne, modernistički dizajnirane naslovnice prvoga broja maloga formata vidi, urednik mu je bio „Dr. Branko Storov“, a iz impresuma, koji se nalazi na samome dnu zadnje, 32. stranice, i nešto više: „Izdavač i urednik (Schriftleitung u. Verwaltung – Redazione ed Amministrazione): Dr. Branko Storov, književnik, Split, Zrinjska 1. II. (Uredništvo i uprava „Poezije“). Tisak Hrvatske narodne tiskare Stjepan Vidović, Split, Sokolska 5” (1941: 32). Na naslovnici omotnoga lista ističe se verzalom pisano i crveno boldano ime časopisa na

---

¹ To se uvjetno može reći za Galogažinu „Kritiku“ (1920.) ili za zagrebačku „Novelu“ iste 1941. (Usp. V. Brešić, 2017. *Praksa i teorija književnih časopisa*, Zagreb: FF-press, str. 317!)

hrvatskome (POEZIJA), niže grafičkom igrom to ime je i na njemačkome (POESIE) te na talijanskome jeziku (POESIA) između kojih je po vertikali latinska krilatica ARS UNA SPECIES M,² a između njih crtež ženske glave. U sljedećem bloku je crno, također, boldani podnaslov u verzalu ČASOPIS ZA PJESNIŠTVO NARODÂ I VREMENÂ (samo na hrvatskome) s vidljivom grafičkom simulacijom dugoga genitiva. Sljedeći blok pokazuje SADRŽAJ (SOMMARIO; IN-HALT), također na trima jezicima – talijanskome, hrvatskome i njemačkome, na dnu je numeracija broja i godišta te ime Splita kao mjesta izlaska, a iznad njega već spomenuti podatak o uredniku, dakako, trojezično (Schriftleiter – Uređuje – Redattore) i s pomnom pažnjom prema ukupnoj simetriji lica časopisa.

Prvi broj otvara trojezični uvodnik *Nekoliko urednikovih riječi* (str. 1–4) koji počinje upravo isticanjem posebnosti novoga časopisa:

Za razliku od ostalih revija, koje većinom donose tvorevine na raznim područjima književnosti, i to pretežno svog naroda i svog vremena, ova će revija donositi ponajvećma samo pjesme, i to mnogih naroda i vremena. Time bi se imala razlikovati od ostalih književnih revija, a bila bi povrh toga i neka vrst antologije svjetske poezije u nastavcima manjeg obujma, i to potonje iz tehničkih i praktičnih razloga. (1941: 1)

Storov potom dodaje da će kod izbora pjesama paziti jedino na njihovu umjetničku vrijednost, donosit će ih „ponajvećma u izvorniku i u prijevodu“, a na kraju svakog sveska „bilješke o štampanim pjesmama ili prijevodima“ te „o zbivanjima u pjesničkom svijetu“. Neće biti nikakva sistema ili reda, izbor neće ovisiti „ni o vremenu ili narodu“, već o kvaliteti pjesama, a o njoj odlučuje urednik. Eventualni prigovor da „već ima dosta književnih časopisa koji i pjesme donose“ on otklanja time što je mnogo onih „koji se specijalno zanimaju za poeziju“, pa je *Poezija* u prvom redu njima namijenjena. Zato je i sudbina njegova časopisa u rukama njegovih čitatelja od kojih očekuje razumijevanje i potporu. O ostalim aspektima uređivačke politike Storova i njegova časopisa doznaje se iz popratnih (editorijalnih) priloga tiskanih na početku i na kraju broja, tj. prije ili nakon glavnih priloga i njihovih rubrika. Tako prije trojezičnoga uvodnika *Nekoliko urednikovih riječi* (*Vorwort der Schriftleitung; Prefazione del Redattore*) u pozivu za pretplatu, dakako, trojezičnome (*Pretplata; Abonnement; Abbonamenti*), stoji da „Poezija“ izlazi 10 puta godišnje (svakog mjeseca) osim u srpnju i kolovozu, redovita godišnja pretplata je 200 dinara, počasna (za podupiratelje) dvostruko, a mecenska se sastoji „u većem daru fondu 'Poezije'“ – „u najmanjem iznosu do 2000 dinara“, a ovlašćuje na doživotno primanje lista i u kožu uvezana godišta i „s posvetom u zlatopisu“. Na kraju svake godine časopis bi objavljivao imena „mecenskih pretplatnika“, a počasnih barem svake tri godine. Pretplata bi se trebala slati unaprijed

---

² Latinski *Ars una species mille*, što znači *Umjetnost je jedna, ali s mnoštvom oblika*.

– „barem za 3 broja“, novac se šalje na račun i ime dr. Branka Storova – „književnika“. Na zadnjoj paginiranoj stranici moli se „da nam se dostavi sva štampa u vezi s pjesništvom“ te računa na razmjenu izdanja, kao i na to da oni koji se ne žele pretplatiti list odmah vrate, „jer inače trpimo materijalnu štetu“ (32).

Glavni prilozi prvoga broja počinju s blokom *Tri pjesme u pjesmi / Drei Gedichte ueber Dichtung / Tre poemi sulla poesia* (5–8) u kojemu je po jedna pjesma Ine Seidel (*Der Dichter*), Henryja Wadswortha Longfellowa (*The Arrow and the Song*) i Antonia Puccija (*Le poesie d'occasione*) u izvorniku i u prijevodu na hrvatski (*Pjesnik; Strjelica i pjesma; Prigodne pjesme*). Slijedi jedna pjesma Branka Storova u izvorniku (*Ribari*) i u prijevodu I. A. na njemački (*Fischer*) i talijanski (*Pescatori*), jedna bolonjska narodna pjesma na talijanskome (*La donna lombarda*) i hrvatskome (*Lombardska žena*). Nakon *Aforizama o pjesmi (Aforismi sulla poesia; Aphorismen über Dichtung)* (13–14) nalazimo pjesmu (*Herbst*) Willibalda Omansena s prijevodom na hrvatski (*Jesen*). Novi blok čine *Dvije pjesme o slonu (Zwei Gedichte ueber Elefanten; Due poemi sull' elefante)* iz *Knjige o Jobu (Libro di Giobbe)* u prijevodu Đure Daničića (hrvatski), odnosno, Giovannija Diodatija (talijanski) te Charlesa M. Lecontea de Lislea (*Les éléphants – francuski i Slonovi – hrvatski*) (17–19).

U nastavku glavnoga dijela časopisa urednik objavljuje početak svoga članka *Dolaze li kod Vergila i srokovi kao ukras pjesničkoga govora?* (20–22) u kojemu autor kani pokazati kako je Vergilije, usprkos uvriježenim mišljenjima, držao do srokova, tj. da se radi „o svijesnom i sistematskom pjesnikovu postupku“, pa srok nije „plod novolatinske književnosti“, nego su ga poznavali i grčki i rimski pjesnici, barem klasici. Sažetak članka donosi se na talijanskome (*Scrisse Virgilio i suoi esametri anche in rima?*) i (*Gebrauchte Virgil in seinen Hexametern auch Reime?*) njemačkome jeziku (22–23). Ponovo slijedi izbor iz lirike – sada sonet Kurta Heynickea u izvorniku (*Erhebung*) i prijevodu na hrvatski (*Podizanje*) i (*Elevazione*) talijanski (24–25), pa *Bilješke (Annotazioni; Anmerkungen)* koje se odnose na uvrštene priloge ovoga broja (26–28). Važna je, svakako, napomena da prijevodi kod kojih nije navedeno ime prevoditelja „potječu od uredništva“. Za prvu (Seidelinu) pjesmu navodi da je gotovo savršena „konceptijom, inspiracijom i formom“, da je prijevod nastojao sačuvati „muzičke elemente pjesme“, ima „malih digresija u sadržaju“, jer njemački „imade mnogo više jednosložnih riječi od našeg jezika“, pa je „teže naći adekvantan srok“. ”Ipak držimo, da prevodilac ne smije biti, radi održanja istovjetnosti forme, **traduttore-traditore** (prevodilac-izdajica) kao što je napr. postao A. Maffei s talijanskim prijevodom Goetheove *Mignon*” (1941: 26).

„Glede jednosložnih riječi“ – nastavlja urednik – situacija je još gora nego za njemački, no, ionako prijevod Longfellowe pjesme (*The Arrow and the Song; Strjelica i pjesma*) nema umjetničkih pretenzija, već je više donesen „radi razumijevanja izvornika“. Potom je predmetom urednikove kratke analize sroka bila i Omansenova pjesma *Jesen* s tezom kako njemački jezik podnosi srokove kao što

su *Hand – bekannt*, pa u tom smislu posljednja dva stiha „nešto divergiraju od izvornika.“ Sličnog su karaktera i opaske uz ostale pjesme, a za svoju pjesmu *Ribari* urednik navodi da je iz zbirke lirike *Novi akcenti*, Split, 1927. godine te da talijanski tekst nije prijevod, već prepjev za „Poeziju“:

Za autora navode, da poznaje i strane književnosti, da se rodio g. 1899. („u Zadru od roditelja Splitsana“) i da je štampao (osim mnogih drugih stvari) dvije zbirke lirike, koje su međutim rasprodane. (1941: 26)

U bilješci uz pučku pjesmu *Lombardska žena* ističe urednik da se još i danas čuje, dokaz je da „nije samo pojedinac pjesnik, već da to može biti i čitav narod kao kolektiv“, a prevoditelj je „zadržao namjerice osebjnost nekih jezičnih izražaja kao napr. 'činiti mrijet“.

Dvije pjesme o slonu „čine upadljiv kontrast između istočnjačke poezije i formom dotjerane parnasovštine kao i na golem vremenski razmak, što im dijeli postanje“. Za *Knjigu o Jobu* navodi da po općoj ocjeni pripada među „najznatnije i najimpozantnije ostatke starohebrejske književnosti“. Charles Marie Leconte de Lisle „spada među najveće francuske pjesnike XIX. stoljeća“, nakon Hugoove smrti postao je član Akademije i prvak francuske poezije te je stao na čelo Parnasovaca – „pjesnika, koji su nadasve pazili na ljepotu forme“ (27). Sljedeća bilješka tiče se pjesme *Podizanje* preuzete iz njemačke *Anthologie junger Lyrik* 1921. godine Rudolfa Kaysera, i to kao impresionističke pjesme u duhu poslijeratne njemačke poezije, premda izdavač u predgovoru navodi da se tu radi o ekspresionizmu, od kojeg se naziva, uostalom, i sam ograđuje smatrajući ga beskorisnim: ”Donosimo ovu pjesmu kao uvod u studije o ekspresionizmu, kojim se želimo kasnije potanje pozabaviti kao važnim faktorom za razvoj moderne poezije – najavljuje urednik” (1941: 27). U sljedećoj bilješci navodi se ime Kurta Heynickea kojega je urednik 1921. godine slušao u Dresdenu „kako uspješno recitira svoje pjesme“.

Napokon, zadnja bilješka odnosi se na tri crteža – portreta Ine Seidel, Longfellowa i Lecontea de Lislea, a izradio ih je specijalno za „Poeziju“ akademski slikar Vinko Foretić.³ Sljedeću rubriku (28–30) *Štampa i pjesma (Stampa e poesia; Presse und Dichtung)* urednik smatra „razumljivo nepotpunom“ pa će u daljnjim brojevima donositi „bilješke o svemu, što se odnosi na poeziju“. Zasad, prva bilješka je o dvobroju „Savremenika“ 9.–10. 1940. koji donosi „i pet latinskih prijevoda naših pjesama“, druga da u „Novostima“ od 20. XI. 1940. godine „piše g. Vladimir Nazor o pjesmama i dijalektalnim akcentima“, i to s očitim simpa-

---

³ Iako u časopisu nigdje ne stoji, vjerojatno je Foretić autor i portreta na naslovnici *Poezije*. Riječ je o slikaru Vinku Foretiću (1888.–1958.) poznatome po motivima rodne mu Komize. U Splitu se školovao i u Split se vratio nakon studija slikarstva u Münchenu i Parizu, da bi u rodnoj Komizi i umro gotovo zaboravljen.

tijama Nazorovih sudova iz citiranoga fragmenta, pa tako i onoga o potrebi da se čuvaju „glavne draži našega drevnog hrvatskog narječja“. „Iste novine sutrašnjeg datuma“, dakle, „Novosti“ od 21. studenoga, donose vijest da je Društvo Zagrepčana obilježilo 30. godišnjicu smrti pjesnika Ivana viteza Trnskoga, a donose i Nazorov prijevod pjesme *Filastrocca* Ade Negri.

Nadalje, „Hrvatski Dnevnik“ istoga dana donosi da je Slovenska Matica u Ljubljani objavila Shakespeareovu ljubavnu tragediju *Romeo i Julija* u prijevodu Otona Župančiča, „Novo Doba“ od 20. XI. objavljuje vijest da je zagrebačka radiostanica 19. XI. emitirala liriku Drage Ivaniševića te da je u Bratislavi jednoj ulici vraćeno Gundulićevo ime. Trobroj 5.–7. 1940. godine „Hrvatske Prosvjete“ donosi tri pjesme Vjekoslava Ećimovića, jednu s očitom pogreškom, drugu, inače lijepu pjesmu *O starom domu* kvari „malo neprirodan“ motiv barake dok se iz citiranih stihova treće pjesme *Svjetiljka na buri* razabire jedna jezična nezgrapnost. Ljubomir Maraković, urednik lista piše o nedavno preminulom pjesniku Aleksandru Kokiću, a dr. Ton Smerdel o poeziji fra Gašpara Bujasa. Navodi se još jedna zamjerka u pjesmi nekog drugog pjesnika, da bi rubrika bila okončana još trima kratkim vijestima od 5. XII., naime, da je talijanska pjesnikinja Ada Negri pozvana u Kr. Talijansku Akademiju („Hrvatska straža“), da u članku *Zvane Črnje* Nikola Polić priča o svom ocu i bratu Janku Kamovu („Novosti“), a skladatelj mnogih Domjanićevih pjesama Josip Deči da je 3. XII. u Franjevačkoj dvorani priredio Domjanićevo veče („Jutarnji list“).

Zadnja rubrika prvoga broja donosi *Nagradni natječaj (Preisaußschreibung; Concorso a premio)* (32) koji bi trebao promicati poeziju. Časopis *Poezija* nudi tri novčane nagrade: prvu za hrvatski i njemački prijevod prvih 60 stihova prvoga pjevanja Danteova *Pakla* „s metrom i pravim srokovima kao u originalu“ (500 dinara), drugu za najljepšu hrvatsku narodnu pjesmu s talijanskim i njemačkim prijevodom teksta (300 dinara), treću za najbolju proznu obradu teme *Dvije pjesme o slonu* iz ovoga broja, i to bar s jednim prijevodom na talijanskome ili njemačkome jeziku.⁴ O rezultatima će odlučiti uredništvo, a treba se držati općenitih uvjeta za suradnju kako je navedeno u rubrici *Korespondencija uredništva (Correspondenza della redazione; Korrespondenz der Schriftleitung)*. Poleđina časopisa (korice) ispunjena je komercijalnim oglasima triju lokalnih obrtnih tvrtki te pozivom: *Oglašujte u / „P O E Z I J I“ / jer time sebi koristite / i potpomozite jedini / hrvatski časopis ove vrsti, / kojemu je, među ostalim, / svrha da upozna inozemstvo s našom kulturom.*

---

⁴ Koliko je to, može se indirektno vidjeti prema cijeni pojedinoga broja *Poezije* od 20 dinara, odnosno, redovite godišnje pretplate od 200 dinara.

3.

Istu koncepciju *Poezija* zadržava i u drugome broju, međutim, s dvjema bitnim razlikama: drugi broj nije trojezičan, tj. nema prijevoda na talijanski i njemački jezik, a podnaslov mu je sad *HRVATSKI MJESEČNIK ZA PJESNIŠTVO*. Urednikova imena više nema na naslovnici, nego je samo u impresumu na zadnjoj paginiranoj stranici gdje je i naziv, također, nove – sada splitske Štamparije „Merkur“ J. Radeljaka.⁵ Uredništvu je dodan i pojam uprave „Poezije“, ali i dalje bez navođenja članova. Na istoj stranici u *Glasi uredništva* pojašnjava se da je tekst na stranim jezicima morao otpasti iz „tehničkih razloga“, a iz istih razloga pojednostavljena je i oprema; vjerojatno se misli na izostanak likovnih priloga i na dvobojni tisak samo naslovnice. Zbog svega toga „otpadaju i posebni uvjeti suradnje otisnuti u 1. broju“, dodaje urednik (64). A što je s priložima? Prvi je stihovani „dramski spjev u 3 čina (6 slika) iz vremena Kralja Tomislava (prije njegove krunidbe)“ Vatroslava Esića s posvetom „Vođi Dr-u Vladku Mačku“ (33–43), pa ulomak iz *Kalewale* (*Lemminkäinenova majka traži izgubljenog sina*, 44–46) te članak dr. Tone Smerdela *Preobražaji jednog motiva* (47–50). Potom slijede pjesme: sonet švicarskoga pjesnika Richarda Matziga *Snijeg* (51), *Kada će to doći?* (52) Zdenke Jušić-Seunik i *Radnici* (53) Branimira Mirića. Na sljedeće dvije stranice novi su *Aforizmi o pjesništvu* (54–55), pa ponovo pjesma, i to Gustava Krkleca (*Molitva šuma*, 55), dvije pjesme turskog pjesnika Ahmeda Hašima (*Rode na mjesečini* i *Mjesec izlazi*, 56) te nastavak Storova članka *Dolaze li kod Vergila i srokovi?* (57–58). Ponovo pjesme, i to tri Vladimira Krsića: *Oblaci*, *Astralna ljubav* i *Večernja okolica* (58–59).

Sljedeće dvije stranice zauzimaju *Bilješke* (60–61). Prva otkriva da je Vatroslav Esić, autor „dramske pjesni“ o kralju Tomislavu, zapravo pseudonim pisca „koji je autorsko pravo prenio na uredništvo 'Poezije'“.⁶ Sonet švicarskoga pjesnika je „gotovo uzoran primjer pjesme“ u kojoj se spajaju „modernost izražaja i klasičnost forme“: „*Ars una, species mille* (*Umjetnost je jedna, a vrsti imade hiljadu*) bio je od početka naš književni motto“, poentira urednik (60). Objavljeni ulomak iz finskoga narodnog epa možda je „najsugestivniji dio *Kalewale*“, Smerdelov je prilog „doista zanimljiva rasprava iz područja komparativne poetike“, Zdenka Jušić-Seunik je „poznata hrvatska kulturna radnica“, Mirićeva pjesma *Radnici* „dobro nam dolazi sa svojom aktuelnom socijalnom temom, obrađenom u formalno izrađenim stihovima, dok danas kao da prevladava mišljenje, da je za obradu socijalnih motiva prikladniji izraz slobodnog stiha. Lansiranje

⁵ Inače se paginacija nastavlja na prvi broj pa u drugome broju počinje stranicom 33, a završava stranicom 64, dakle, svaki broj po jedan arak.

⁶ Vatroslava Esića nema u popisu šifri i pseudonima; Usp. V. Brešić, 2007, *Književni časopisi 19. stoljeća*, Zagreb: FF-press, dop. sv. 5., str. 225–285.

bučnih socijalnih parola bez osvrta na bilo kakove poetske rekvizite spada po našem sudu u letak, a ne u poeziju“ (61), ističe se u nepotpisanoj bilješci.

Molitvu šuma, pjesmu G. Krkleca iz 1918. godine uredništvo donosi radi „zaokruženosti njezine lirske koncepcije“ i „velike muzikalnosti stihova“ (61). Ahmeda Hašima ubrajaju „među najbolje turske pjesnike XX. vijeka“, od „klasicizma prešao je integralnom simbolizmu, kojim se proslavio“, a toj školi pripadaju i ovdje objavljene mu pjesme: *Göl Saatleri (Satovi jezera)* i *Peyala (Kupa)*. „Donosit ćemo i dalje stihove reprezentativnih imena novije turske lirike“. Zadnja bilješka tiče se prijevoda kod kojih nije navedeno autorstvo, pa „potječu od uredništva“.⁷ Slijedi druga važna rubrika *Štampa i pjesma* (62–64) u kojoj se donose „bilješke o pojavama u vezi s pjesništvom iz štampe“ ili ih šalju suradnici. Tako suradnik L. Ž.⁸ arbitrira u prijevodu iz suvremene talijanske lirike „u nekom književnom listu“, i tu arbitražu „ur.“ *Poezije* podržava. Slijede tri bilješke istovjetno potpisane *A-v*. U prvoj stoji da Nazor piše u „Novostima“ od 2. veljače 1941., da su Matoševe „pjesmice ponajviše slabe“, bez „rafinirane i harmonične jednostavnosti“ – „konačno, da je Matoš prije svega čovjek s 'pegлом“, u drugoj da je povodom proslave sv. Vlaha u Dubrovniku većina naših velikih dnevnika donijela više pjesama iz stare dubrovačke književnosti te nekoliko pjesama današnjih pjesnika o Dubrovniku, a u trećoj da je Ina Seidel, suradnica iz prvoga broja „Poezije“, polovicom siječnja dobila nagradu za najbolje pjesničko djelo prigodom Grillparzerova tjedna u Beču.

L-Ž. u svojoj novoj bilješci prenosi da je u „Jutarnjem listu“ od 20. siječnja dr. Josip Tomić, pišući o lirici Drage Ivaniševića *Zemlja pod nogama*, rekao da bi Matoš prigovorio „da treba dotjerati formalnu stranu, naročito rime“, pa komentira da se ne može naći kod Matoša „uporište za ovakav zahtjev, bar ne u njegovoj poeziji“, itd. Suradnik pod šifrom *Z-J.* osvrće se na pisanje beogradske „Naše snage“, časopisa za nacionalnu, socijalnu i kulturnu obnovu, a u povodu objave pjesme *Polet* Bože Lovrića te zamjera nekim izrazima i ritmičkim rješenjima. Isti suradnik potpisuje i dvije zadnje bilješke: u jednoj u povodu ljubljanske „Umetnosti“ i tamošnjih pjesama ističe kako je Slovincima „lakše prevoditi rimovane stihove“, jer su im naglasci „ponajvećma na kraju riječi“, u drugoj se osvrće na stihove Jeronima Kornera, Zvonka Kuhara i Ivice Čermaka objavljene u broju za veljaču „Hrvatskog ženskog lista“ žaleći što se „urednica lista češće ne javlja lirskim prinosima“.

Unutarnje stranice ovitka „Uprava 'Poezije“ ispunila je dvama apelima. Prvi je na početku sveska:

⁷ Uistinu se ne navodi ničije ime pa je i zaključak jasan.

⁸ Iza ove šifre mogao bi se skrivati Ladislav Žimbek, doskorašnji urednik časopisa *Književni horizonti* (1934.–1938.), no, osim indicija, zasad nemam dokaza.

HRVATI I PRIJATELJI HRVATSKE PROSVJETE!

„P O E Z I J A“ je jedini hrvatski časopis koji je posvećen isključivo pjesništvu. Kao takav ne samo da nije suvišan, već je naprotiv prijeko potreban kao nadopuna ostalim nastojanjima na hrv. književnom području. Time „P o e z i j a“ obogaćuje hrvatsku prosvjetu pothvatom svoje vrsti, koji stoga mora biti na srcu svakom rodoljubi!

Uvažite, da su nastojanja ovakove vrsti skopčana s velikim teškoćama!

Poduprite izdašno i spremno jedinu hrvatsku smotru ove vrsti!

Ne zaboravite, da svakim prinosom u korist hrvatske prosvjete podižete i svoju osobnu vrijednost!

Ne smetnite s uma, da podupiranjem lista olakšavate život mnogim njegovim suradnicima, koji žive isključivo od prosvjetnog rada, a radi neodaziva zvanih često oskudijevaju! Ne dozvolite u svom interesu, da ovakovih pojava bude u hrvatskom kulturnom narodu!

Drugi je apel na unutrašnjosti zadnjeg omotnog lista:

HRVATI I PRIJATELJI! Šaljite pretplatu odmah! Ako se sami ne možete posvetiti čitanju lista, pretplatite ga za druge (djecu, štíćenike, siromašne đake i sl.). Javite nam adrese knjižnica, hrv. čitaonica i kulturnih društava te pojedinaca, koje list može zanimati!

Očekujemo od svakog od vas, da će izvršiti svoju dužnost!...

Na omotnoj stranici i dalje su podaci o periodičnosti i cijeni časopisa; i jedno i drugo ostalo je isto, ali je intonacija ponešto drugačija:

Pretplatu treba platiti uvijek u n a p r i j e d, i to svakako za 3 broja, a po mogućnosti za cijelu godinu. Radi izuzetnih prilika, koje danas vladaju u svijetu, uprava ne može nikome slati list na vjeresiju, jer ni njoj nitko ništa ne kreditira (štamparija izručuje list samo za gotov novac i t. d.)...

Pomalo dramatičan ton upućuje na zaključak kako su se okolnosti za prvi hrvatski časopis za poeziju brzo mijenjale te da je najvjerojatnije „zbog nadolazećih ratnih zbivanja“ (Kolák 2003: 102) i prestao izlaziti.

4.

Iz svega rečenoga nameće se nekoliko zaključaka o splitskoj *Poeziji*. U prvome redu da je to uistinu bio prvi nacionalni žanrovski časopis i prvi časopis za poeziju nevelikih recepcijskih dometa i još manje utjecaja na književnu sliku te iste književnosti.⁹ Bio je to po svemu sudeći časopis jednoga čovjeka, čak i onda kada se sugerira postojanje uredništva. Ma koliko taj čovjek bio široke kulture, upućen u svijet književnosti te imao istančan ukus i svoje preferencije u pogledu tipa poezije (duhovna, katolička, zatvorene forme), Storova *Poezija* ostaje u prvome redu privatni entuzijastički projekt pokrenut u delikatno doba i zbog svega toga marginalan te su relativno brzo zaboravljeni i on i njegov časopis. Proći će gotovo trideset godina kada se počinju pojavljivati novi časopisi namijenjeni isključivo poeziji, ali gotovo u svemu drugačiji od svoje pionirske splitske prethodnice.¹⁰

Čini se, međutim, da ništa manje nije važno izvesti još jedan zaključak – tko je zapravo bio *Poezijin* pokretač, izdavač, urednik i glavni suradnik Branko Storov. O njemu se, naime, i dalje relativno malo zna – gotovo ništa više nego se indirektno moglo doznati iz njegova časopisa, odnosno da je bio književnik, izdavač i urednik *Poezije*, autor pjesme *Ribari* i zbirke lirike *Novi akcenti* (Split, 1927.), da je poznao „i strane književnosti, da se rodio godine 1899. (u Zadru od roditelja Splicićana) i da je štampao (osim mnogih drugih stvari) dvije zbirke lirike, koje su međutim rasprodane“, itd. Branka Storova ne spominju ni *Hrvatski biografski leksikon*, ni *Hrvatska enciklopedija* LZ Miroslava Krležu, a njegove *Poezije* nema u *Enciklopediji hrvatske književnosti* iste kuće, štoviše, nema je ni u dobro obaviještenoga Miroslava Vaupotića, autora rasprave *Hrvatski časopisi 1914.–1963.* u kojoj se inače ističe da „književnih listova u Splitu bijaše u prošlosti“ (Vaupotić 1965: 842) i gotovo da ih Vaupotić sve navodi, ali ne i ovaj Storov. Nema *Poezije* niti u, inače, impresivnoj raspravi Vladimira Lončarevića, koji se u svojim ocjenama Storovih lirskih dometa oslanja prvenstveno na Cvjetka Milanju koji Storova svrstava među „baštinike ekspresionizma u njegovom katoličkom ili 'suton-skom tipu“ (Milanja 2000: 18).

Na Lončarevića pak upućuje Wikipedijina natuknica o Branku Storovu koja ne samo da spominje *Poeziju* i *Tri soneta o sebi* iz 1928. godine iz kojih se onda „nazrijeva“ da ga „djetinjstvo veže uz Makarsku i Šibenik“ nego i mnogo više, naime, da

---

⁹ Prvi je časopis za poeziju *Poetry* pokrenula američka pjesnikinja Harriet Monroe u Chicagu 1912., a izlazi i danas.

¹⁰ Misli se na „Poeziju“, studentski tromjesečni „časopis za poeziju, kritiku i esejistiku o poeziji“ urednika Miće Jelića Grnovića u 10 brojeva od svibnja 1969. do prosinca 1972., potom na „Stih“, „časopis za poeziju“ pri izdavačkom poduzeću „Naprijed“ 1976. glavnog urednika Milivoja Slavičeka (izašla dva broja) te na „Zrcalo“ – „časopis za poeziju Hrvatskoga filološkog društva“ urednika Vinka Brešića (4 broja 1991.–1994.). Trenutno izlazi „Poezija“ Društva hrvatskih pisaca, koja ulazi u svoje 20. godišće.

je mladost proveo u Zagrebu gdje je studirao pravo, da je neko vrijeme proveo „na studiju u Parizu s bl. Ivanom Merzom, Jurjem Ščetincem i Đurom Gračaninom“, da je prevodio „s francuskoga, engleskoga, talijanskoga i latinskoga“, napokon, da je „doktorirao pravo i radio kao sudac i odvjetnik“ (Wikipedia, 16. prosinca 2023.). Nepoznati Wikipedijin suradnik ide tako daleko da je pokraj uobičajenog upitnika na mjestu Storove smrti stavio godinu 1945. implicirajući ono što malo dalje i tvrdi: „Nestao je tijekom Drugoga svjetskog rata“. Iako je treće reprezentativno izdanje Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža, spomenuta *Enciklopedija hrvatske književnosti*, sve te informacije donekle objedinilo u natuknici o Branku Storovu, ni u prigodnom se članku *Poezija* – kako rekosmo – ne spominje te je, vjerojatno, zato ni nema kao posebne natuknice kako su pravila edicije nalagala, a većina je književnih časopisa u ovoj enciklopediji predstavljena. Pretpostavka je da autorica natuknice, osječka znanstvenica Dubravka Brunčić, nije raspolagala podatkom da je *Poezija* bila: prvi naš žanrovski časopis i prvi časopis za poeziju.¹¹

LITERATURA

- Barac, Antun, 1936. *Sto godina novije hrvatske književnosti i Obzor*, u: „Obzor“ – spomen knjiga 1860–1935, Zagreb: Tipografija, str. 254–260.
- Brešić, Vinko, 2005. *Čitanje časopisa*. Zagreb: Matica hrvatska.
- Brešić, Vinko, 2006-07. *Hrvatski književni časopisi 19. stoljeća: studija & bibliografija*. 1–5, Zagreb: FF-press.
- Brešić, Vinko, 2017. *Praksa i teorija književnih časopisa*. Zagreb: FF-press.
- Brunčić, Dubravka, 2011. *Storov, Branko*, u: *Hrvatska književna enciklopedija*, Zagreb: LZ Miroslav Krleža, sv. 4, str. 160.
- Kolak, Iva, 2003. *Pregled književnih časopisa tiskanih u Dalmaciji u fondu Sveučilišne knjižnice u Splitu*, u: *100 godina Sveučilišne knjižnice u Splitu* (ur. P. Krolo), Split: Sveučilišna knjižnica, str. 102.
- Lakuš, Jelena, 2005. *Izdavačka i tiskarska djelatnost na dalmatinskom prostoru (Zadar, Split, Dubrovnik) u prvoj polovici 19. stoljeća (1815.–1850.)*, Split: Književni krug.
- Lončarević, Vladimir, 2005. *Književnost i hrvatski katolički pokret*. Zagreb: Alfa.
- Milanja, Cvjetko, 2000. *Pjesništvo hrvatskog ekspresionizma*. Zagreb: Matica hrvatska.
- Morović, Hrvoje, 1968. *Građa za bibliografiju splitske periodike-novine 1875–1941*. Split: Naučna biblioteka.
- Morović, Hrvoje, 1970. *Građa za bibliografiju splitske periodike II 1944–1969*. Split: Naučna biblioteka.
- Mužinić, Zdravko, 1990. *Književno nakladništvo u Splitu od 1882. do 1941.*, Zadar: „Zadarska revija“, br. 4, str. 531-535.
- Vaupotić, Miroslav, 1965. *Časopisi od 1914–1963*, u: *Panorama hrvatske književnosti XX stoljeća* (ur. V. Pavletić), Zagreb: Stvarnost, str. 669–853.

---

¹¹ Najbliži ovome statusu bili su neki časopisi A. B. Šimića, međutim, oni to ipak nisu. Usp.: V. Brešić, *Časopisi Antuna Branka Šimića*. 2014. U: *Praksa i teorija književnih časopisa*. Zagreb: FF-press, str. 99–108.

SUMMARY

THE FIRST CROATIAN POETRY MAGAZINE

The paper deals with the emergence and format of the *Poetry* magazine, first published in Split in 1941. It was the first national genre magazine and the first specialized magazine for poetry. It was launched, published, edited and mostly written by Split lawyer, poet, storyteller and translator Branko Storov (Split, 1899 – ?). Storov was a man of culture, well versed in the world of literature, with a refined taste and clear preferences in poetry. *Poetry* remains, first and foremost, a private enthusiastic project launched in a turbulent era and therefore marginal, so it fell relatively quickly into oblivion.

Key words: magazine; poetry; Split; Croatian literature; Branko Storov